NA ÚTĚKU.

Příhody tří uprchlíků na Sibiři.

Vypravování ze života sibiřských vypovězenců.

Obrovitá hrozná hmota se zakývala, odloučila se a stále rychleji se valíc, rozrývajíc svým pádem kolmé stěny a hřmotíc, narazila na dvé jedlí, které s sebou strhla. Na to poskakovala se skálí na skalí, vrhajíc kol se odštěpky, až dopadla na zem s hrozným lomozem, jako hromadný výstřel z těžkých děl.

Tři mužové pojati závratí nad propastí před nimi se rozšklebivší, ucouvli zděšeni zavírajíce oči.

Kolkolem rozléhalo se daleko slyšitelné hromové rachocení.

Jakut byl první jenž se odvážil podívati se na výsledek díla. Rozbité kusy balvanu pokrývaly půdu pokrytou bíle včera napadlým sněhem. Tam ležel natažen a roztříštěn šedý kůň. Člověk.... co se stalo s člověkem? Ležel snad pod jedlemi nebo pod balvanem? Nebylo ho viděti.

V tom zaslechli zoufalý ženský výkřik.

–"Toť hlas slečny Davidovy!" zablábolil Igor bledý a chvějíc se.

"Ubohá dívka je postrašena," řekl učitel tance, "bojí se, že se, nalézáme v nebezpečí. Pojd'me ji utišit. Nyní je zdar vašeho podniku jist, a mně nezbývá, než vás opustit jakmile přejdeme horstvem .... co je již nám po této věci?..... Opravdu, je to přece jen jedno, vrátím-li se na předměstí svatého Antonína přes Kamčatku nebo ledovou točnu!"

VII.

Tábor.

Byla noc; nic nerušilo posvátné ticho, ani práskání větví tak časté v lesích, ani tajemný ševel listí. Igor položiv se na břicho naklonil ucho k zemi, avšak nezaslechl nižádný zvuk zvěstující příchod bytosti živoucí.

V této soutěsce se strmými stěnami, plné zatáček a spadlých balvanů, porostlé modříny s ohromnými větvemi, kteréž v šeru zdály se býti nesmírnými křídly netopýra, byla hluboká tma. Igor musil rozsvítiti malou, tajnou svítilnu, kterou zavěsil na obojek psa. Věru, jako by to ušlechtilé zvíře bylo si vědomo důležitého úkolu, jaký mu byl svěřen, kráčelo ostražitě, sluchy majíc napjaté. Čas od času se pes obracel, aby se přesvědčil, zda ho pán následuje.

Ladislav usnul v malém vozíku; Naděžda kráčela podle vozu a Laflér, zahlouben do svých myšlének, uzavíral družinu s hlavou skloněnou, maje v kapse svého svrchníku nerozlučné housle, které tiskl ku svému srdci, jakoby je chtěl zahřáti.

Ach, ubohý Laflér! Už netančil. On, který nemiloval prudké dojmy, jenž si byl zařídil živobytí tak milé, sladké a pokojné, musil nyní prchati jako zločinec, jako vrah, tluče se po cestách, — a kdyby to aspoň byly cesty! — uprostřed noci pronásledován četnictvem!

Vrah! Tázal se sama sebe, je-li jím....

Což nebyl spoluvinníkem Igorovým? Či nepřidal se ve své bezměrné šlechetnosti k uprchlíkům? A nevnukl Igorovi myšlénku, aby svrhl skalní balvan na Jermaka? Laflér si povídal, že si patrně nebyl vědom toho, co činil. Neobyčejné okolnosti, snadno vznětlivá jeho povaha, dobré srdce nadšené pro vše vznešené — věru byl by spíše hotov zemříti, než by samovolně způsobil zajetí svých přátel — to vše učinilo z něho reka i obhajce skutku zločinného.

V jeho hlavě vířily rozmanité myšlénky. Několikráte se zastavil, chtěje se vrátiti, poskytnouti pomoci Jermakovi, Kdož ví? Možná, že policista dosud dýchal! Než nebylo by to vydati sama sebe spravedlnosti a sám jediný přijati zodpovědnosť za zločin spáchaný? Nikoli, to by bylo nemožno! Tehdáž rychliv krok, těžce oddychuje, dostihl své soudruhy, kteří se ho tázali: "Nuže! Co se děje? Zaslechl jste něco?"

"I toto, nic to nebylo," odpovídal. "Domníval jsem, že jsem zaslechl jakýs hlas."

Po dlouhých a trapných hodinách pochodu dostali se uprchlíci konečně ku východu z průsmyku. Paprsky měsíce prodírající se korunami stromů měnily hladké a lesknoucí se pně bříz ve stříbrné slopy, přetvořily ostružiny v krásné aksamitové čalouny zavěšené na úponcích větví modřínů a sosen.

Opouštějíce údolí, dřímající v hlubokém tichu, prošli soutěskou; nad nimi zářilo tisíce hvězd.

Skalní velikáni Janských vrchů zdvihali na pravo i na levo své kamenné pyramidy, kteréž čerstvě napadlý sníh halil pláštěm hermelínovým.

Za prvých zábřesků dne dostihla prchající družina zalesněné planiny, kteráž skýtala příhodné místo k úkrytu i obydlí na několik neděl.

Byl to les burukanský. Tato pláň vévodící rokli, kudy se valila bystřina, byla na severu a jihu chráněna mohutnými předhořími horského pásma; hustý les, pokrývající ji v délce nejméně šesti kilometrů, činil ji středem nedobytne pevnosti.

Igor, jenž použil krátké zastávky, aby vyhledal vhodné místo pro útěk i obranu, nahlédl, že toto místo je nejzpůsobilejší ku vyčkání zimy, jejíž příchod zvětovaly již různé okolnosti.

Zatím, co budou budovati obydlí v lese, odebře se Jakut Tekel do Začiverska, aby tam zjednal dvoje saně se sobím potahem, neboť když tu byl Laflér, bylo potřebí dvojích saní. Tyto potahy byly nevyhnutelny ku další zimní jízdě přes opustěná močaloviště a zamrzlé řeky, urovnané sněhem, jenž v těchto krajinách padá v nadbytku.

Tekel přivede ještě druhého průvodce saní i vydají se neprodleně na cestu do země Čukčů, poddaných Rusku jen dle jmena ale nikoli skutečně, odkudž bylo možno počátkem jara dostihnouti zálivu Anadyru.

Laflér ničeho nenamítal; nepozbyl však naděje, že se mu nahodí příležitosť vrátiti se do Jakutska. Vždyť byl Jermak mrtev a co by tedy mohlo překážeti? Nebylotě také žádného svědka výjevů v soutěsce hor Vrchojanských vyjma Tekela, a tento průvodce jakutský byl mu z celé duše oddán.

Stromy hvozdu burunského byly tak husté, že nebylo možno jim malým vozem proniknouti. Nemohli více les opustiti. Igor vypřáhl pomocí Jakuta vůz a zásoby potravin i zavazadla byla donesena na ramenou až k místu, určenému za obydlí. Na koně naložili pokrývky a stany i odvedli je stěží až do prostřed lesa, kdež byla malá mýtina mezi kmeny sosen a modřínů.

Když se ocitli uprchlíci v bezpečí, vzpoměli se teprve, že nejedli od včera a že byli na pochodu celou noc. Umírali takřka hladem. Jakut rozsekal několik suhých větví a zanítil oheň, na němž upravil slušný oběd. Neztrácejíce času, jali se potom zřizovati příbytek. Igor opatřen sekerou stavěl chýžku pro Naděždu. Malý Ladislav přinášel dříví a koly, které Igor zarážel do země pěchuje stěny zemí a drnem po způsobu jurt jakutských. Laflér, vždy jemných způsobů dbalý, snášel kožešiny, jež měly sloužiti za lože Naděždě a Ladislavovi.

Igor a Laflér postavili si společnou chýžku pod velikým modřínem, jehož husté větve jí skýtaly střechu ochrannou.

Na zítří za svítání dal Igor Jakutovi rozkazy a vtiknul mu do ruky malý balíček bankovek, papírových rublů, jež měl již od samého odjezdu z Kieva pečlivě uschované v podešvech svých bot.

Tekel odcházel od Začiverska odnášeje s sebou veškeré naděje uprchlíků. Na jeho návratu závisel zdar útěku, jenž již nyní stál tolik námahy.

Igor doprovázel domorodce až ku břehu bystřiny na konci údolí, při čemž svojí sekerou, již měl neustále po ruce vedle pušky a dvou revolverů, učinil vždy několik záseků do topolů, vroubících tok vody.

"Podle toho znamení," řekl Jakutovi, "snadno se vyznáš při návratu. Bystřina zamrzne ve čtrnácti dnech; ty zavoláš a my ti odpovíme."

"Ve čtrnácti dnech budu zde," odpověděl prostě Tekel a jal se přecházeti bystřinu, pak pokynul Igorovi rukou na poslední s bohem a zmizel v houšti lesní.

Vyhnanec vracel se do tábora; jeho pes běžel před ním poskakuje.

V tom se náhle pes zastavil, jakoby cosi zpozoroval nebo zaslechl. Igor stanul a chopiv sekeru oběma rukama, zůstal nepohnut. Kol dokola nic se ani nehnulo.

Pes zmize vl houštině; brzy se navrátil a svým štěkotem, ročilením a pohyby hlavy i ohonu zdál se vyzývati pána, aby ho následoval.

Tento vnikl do houští křovin a nejednou musil se shýbnouti až k zemi, aby pronikl houštinou.

Dostal se na místo, kde ostnatá kručinka, slabá a ohebná, rozpínajíc se prozrazovala bařinu. Byltě to skrytý močál pokrytý travinami a vodními rostlinami.

Pes byl skokem u břehu a zaštěkal, načež mu odpověděl lidský hlas.

Igor se zachvěl. Pak blíže se opatrně a ruku drže na spouští revolveru, přilezl, stále jsa skryt až na břeh močálu.

"Pane Laflére! Jakže? Vy zde?" zvolal, poznav svého přítele a pádil mu na pomoc.

Učitel tance ponořený až po pás do bahna trhal sebou, chtěje se vyprositi a držel se při tom křečovitě větve, aby se neponořil ještě hlouběji.

"Igore!.... Ach, věru, čekal jsem vás, věřte, s filosofií a trpělivostí, neboť v této zemi kozákův a vlků naučí se člověk trpělivosti a nemusí ani čísti knih filosofických."

"Ale jak jste se sem dostal?"

"Sbíral jsem květiny. Jako motýl od květu ku květu poletující, přišel jsem až na kraj toho proradného močálu. Chtěl jsem utrhnouti stonek této morušky, Rubus chamaemorus, jak ji vědecky zveme, sklouzl jsem a takhle jal jsem se okrašlovati toto bahniště."

Igor uchopiv Lafléra oběma pažema, vyprostil ho z nepříjemného postavení.

"Ach, kde jsou mé střevíce?" zvolal učitel tance, když byl usedl na trávník a uzřel, že je zbaven obuvi — neboť, aby nevzbudil žádného podezření, opustil Jakutsk toliko ve střevících, jako by se ubíral za svým obyvyklým zaměstnáním.

"Ach, milý pane Laflére," vece Igor, "buďte rád, že jste to zaplatil obuví, bylo by to stálo váš celý život."

"Mé střevíce, které jsem si dal přivésti až z Paříže, z ulice Rišlié naproti divadlu...."

"A jak je patrno, poslední to pár, který jste měl?"

"Ovšem — poslední, jediný pár střevíců! A nyní budu musit jíti bos přes křoviny a balvany," dodal Laflér s tváří zděšenou.

"Nikoli, milý příteli, nikoli," odvětil Igor, "poznáte, že lidský průmysl — obuvnictví kvete i v ztracených samotách hor Vrchojanských."

A vyhledav břízu, seřízl s její kůry pozorně dlouhé lýčí a z toho upletl jakýs druh obuvi zvané "lapty," obvykle u ruských sedlákův.

"Nejsou příliš vkusné — připouštím," pravil Igor odevzdávaje je Laflérovi, "a bylo by vám v nich zajistě nevolno, kdybyste měl v nich tančiti sibiřský tanec, avšak nejdeme na ples."

"Ach, nikoli, nejdeme na ples," vzdychl si pan Laflér, prohlížeje novou svoji obuv s vtáří šelmovskou.

A dal se na pochod s Igorem, jenž měl na spěch, aby dostihl ležení, kde je očekávali Naděžda s Ladislavem v dosti velkých obavách.

VIII.

V lese.

Asaul (kozácký důstojník), v Nižním Kolimsku (městě při ústí Kolimy u ledového moře a na pokraji země Čukčů) byl důstojník ruského původu jménem Tumanov; měl dvě dítky, dcerušku a hocha, skoro ve stáří Naděždy a Ladislava, i poslal je do Jakutska, aby tam nabyli vzdělání, kterého se jim v Nižním Kolimsku nemohlo dostati.

Mimo to byli hoch i dívka žáky Lafléra, u něhož se hoch učil po hodinách hře na housle a dceruška tanci.

Igor předvíraje, že bude třeba konati cestu nedaleko Nižního Kolimska, posledního a nejsevernějšího města ruského, a že bude třeba nejednou předkládati padělané listy průvodní, které si sám napsal na papír znamenaný carským znakem, jak právě každý "plakatnij" znamenán býti má, napsal ony průvodní listy na jména asaulových dětí a připojil za sebe jméno jich strýce jako průvodce. Pravda, zbývalo jen vymysliti si nějaký rozumný důvod pro tuto náhlou, uprostřed zimy konanou cestu. Igor hleděl se vmysliti do svého postavení.

Mluvil též o tom několikráte s Naděždou a Laflérem, ale nikdy se nemohl rozhodnouti.

Samota, v níž trávili uprchlíci dny uprostřed lesů a nutnosť setrvati tam v úkrytu, aby se neprozradili, dodávala jim chuti opatřiti si vše to, co jim chybělo. Aby uchránili své zásoby potravin i střeliva, hleděli se domoci zvěře, aniž by ji stříleli a na chytati ryb, aniž by je lovili na březích bystřiny, kdež se mohli nemile s někým setkati.

Igor spozoroval stopy divokých koz, vedoucí ku kaluži, v níž, jak známo, zanechal Laflér své střevíce jako výkupné. I připadl na myšlénku, aby nalíčil na zvěř oka a tak se jí zmocnil. A to se mu také pomocí provazu do oka zadrhnutého podařilo. Tak jednou ranou zároveň nabyl mléka pro Naděždu a Ladislava i koz látek, která přiběhnuše po mekotu své matky, více neodešla a svým skotačením bavila mladou dívku i jejího vyvoleného bratra.

Na jiném místě nastrojil Igor v lese lapačku na medvěda, jako to činí Kamčadalové. Podepřou lehce kládu a pod ní jako lákadlo položí kus masa. Medvěd nevětří nástrahu a žene se po mase; ale jak jen trochu narazí o lehkou podpěru, spadne mu kláda na krk a přerazí mu vaz, trestajíc ho za jeho žravosť. A tak i Igor našel hned druhého dne pod kládou hnědého medvěda znamenitého vzrůstu. Kožich mackův rozmnožil zásoby kožešin, maso pak upravil Laflér pro kuchyni, prohlásiv, že nezná na světě nic chutnějšího, než jsou řízky medvědí.

Na zítří zastřelil ranou z ručnice divokého berana, kterým zásobil kuchyni. O ptáky a ryby postaral se Ladislav. Nadělal si vlasových a žíněných ok a nakladl je jako osidla. Tu byly upevněny na roubíku, položeny, tam rozvěšeny. Od té doby bylo na Laflérovi, aby ustrojil pro tabuli tu koroptve, tu sojky, tu špačky, tu stepní kury, jež zadrhly se do hochových léček. Naděžda pak strojila koroptví paštiky s nádivkou smíšenou s rozetřenou suchou rybí moučkou a trochou žitné mouky.

Malý Polák zrobil rovněž z vrbového proutí jakýsi koš, jejž pomocí několika kamenů upevnil pod vodou bystřiny; ryby do něho vpluly ale nemohly ven.

A mezitím co Naděžda upravovala zimní oděv, skládajíc dvojmo kožíšky kun a lasiček,—jsou to dvě různá zvířata, jež Igor chytával do nalíčených na ně lapaček, — neskládal ani Laflér ruce v klín. Vida, kterak den ode dne upadá méně ptáků v osidla Ladislavova, vymyslil si jinou lesť.

"Když jsem ztratil své střevíce," pomyslil si, "není mi více třeba pryžcových podvazků."

I roztavil je se smolou nad ohněm a zrobil tak nejlepší ptačí lep. Po křovinách šípkových nakladl proutky, omočené v této smíšenině, a všichni ubozí strnádkové a jiní ptáčkové zpěvaví, již si tam usedli ničeho netušíce, slepili si drápky anebo křidélka a padali k zemi žalostně tikajíce. Laflér ihned přiběhl a vládal je do svých velikých kapes. Bylo pak i Ladislavovi uloženo sbírati ubohou kořisť, ale Laflér ho brzo odstranil, spozoroval, že hošík má je s malými okřídlenými zpěváčky slitování, více jich pouštěl, než přinášel.

Jednoho dne vrátil se Laflér se zářícím obličejem. Nalapal snad více ptáků než obyčejně? Usmíval se a mhouřil šelmovsky oči. Jednu ruku držel za zády, jakoby tam měl nějakou věc.

"Ladislave, chlapče můj, pojď sem!"

A když hošík k němu přiběhl, podával mu hezkou píšťalu, urobenou ze stvolu rákosu.

"A teď tuhle foukej," pravil mu, "a tuhle polož dva prsty nad průduchy!"

Hoch nadmul tváře, zadul, a z nástroje ozvaly se dva jasné, měkké zvuky jako z kouzelné flétny.

Ladislav cvičil se toho dne po více hodin ve hraní na svůj nástroj, a když se přiblížil večer, vytáhl též pan Laflér své housle a doprovázel na ně smyšlené nápěvky svého žáčka.

A Naděžda jakoby byla vílou. Chýžka byla stále hezčí její péčí, vkusem, láskou k čistotě a pořádku. Přeměnila tento nízký kryt z listí v cosi půvabného, útulné hnízdečko, vystlané mechem a vonným kořáním.

U vchodu visela na způsob dveří záclony větev břečtanu, již Ladislav utrhl od jednoho ze starých lesních kmenů; huňaté kožešiny, rozprostřené na suchém listí na zemi sloužily jí za lůžko. Igor vyrobil pro Naděždu stůl a hrubou pohovku, vydlabanou z kořenu větrem vyvráceného stromu.

(Pokračování.)

Ženské nervy

Ženy, více nežli muži, mají popudlivé nervy, poněvadž unavující práce a fysická přemaha jest břemeno na jich více jenmý nervový systém, přivodí předčasné stáří a chronickou slabost—pokud se tomuto nepředejde.

Omamující pilulky a alkoholické připravy nemohou zbudovati sílu ženy, ale soustředěné léčivé potravy v

SCOTT'S EMULSION

zbudují sílu od prvého pramenu a pomohl tisíce ženám na sebevladu svých nervů_přemůže unavenost, nervostnost, netrpělivost a popudlivost.

SCOTT'S jest tekutá potrava–bez líhu.

Scott & Bowne, Bloomfield, N. J. 16-7

Málomyslnost následkem zácpy. Velmi často stanou se ženské nervosními a zmalomyslní. Když se to stane následkem zácpy, odpomůže se snadno vzetím občas dávky Chamberlain's Tablets. Tyto tabletky jsou snadné z vzetí a mírné a jisté v účinku. (m)

Jest to při změně sezony, že málo lidí se vypotí jak zdraví vyžaduje. Výsledek toho jest že ledviny musí dvojnásobně pracovati aby stačily udržovati tělo v náležitém stavu a zbaviti jej nežádoucích výparů jež pórami nemohou unikati. Přepracovány ledviny vyžadují pomoc. B. H. Stone, Reading, Pa., píše: "Když jest mi zapotřeby užíti ledvinového léku, spoléhám se jedině na Foleyho ledvinové pilulky. (m)

E. H. Koza.

Prodej a koupi pozemků, městských lotů a majetků. Půjčky na farmy a pojistky obstarávají správně a rychle Mundil a Faltys v Clarkson, Neb.

Adolph Schlosser,

ZLATNIK a HODINÁŘ

v Dodge, Nebr

Hodinky spravuje levně a dobře.

Všechno zboží jest zaručeno.

Velká jitney nabídka.—Toto a 5 centů. Nepřehlédněte to. Vystříhněte tuto oznámku, přiložte k ní 5 centů a zašlete to firmě Foley & Co., Chicago, Ill. Pište vaše jmeno a adresu zřetelně. Obdržíte zdarma jeden balíček s Foley's Honey and Tar Compound, Foleyho ledvinových pilulek a jeden balíček Foleyho Cathartic tabletek. E. H. Koza.

Donahue-Randall Co.

prozíraví obchodníci s

živým dobytkem

Union Stock Yards Omaha, Nebr.

Zkušení, prozíraví a neúnavní prodávači a pomocníci v každém oddělení, kteří od časné až do pozdní denní hodiny snaží se všemožně aby poskytli našim příznivcům nejlepších výsledků.

Naše dobytčí jakož i prasečí ohrady nalézají se poblíže váh. Pište aneb telefonujte kdykdykoliv možno nám být k vaším službám.

Vaše pečení bude lehkým když budete používati "PURITAN MOUKU"

Puritan mouka jest vyráběná Wells-Abbott-Neiman Co. ve Schuyler. V Clarkson na prodej u A. V. Hejtmánka.